

Programmabegroting 2022

Natuur- en recreatieschap IJsselmonde

Ontwerpbegroting

2022

Inhoud

1. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	2
2. UITGANGSPUNTEN	4
3. PROGRAMMA INSTANDHOUDING GEBIEDEN	6
3.1. GEBIEDSBEHEER	6
3.1.1. BEHEERINFORMATIE	6
3.1.2. UITVOEREN TERREININSPECTIES	6
3.1.3. ONDERSTEUNING RECREATIE-, LANDSCHAPS- EN NATUURBEHEER	7
3.1.4. UITVOEREN TERREINBEHEER	7
3.1.5. OMGEVINGSCOMMUNICATIE	7
3.1.6. BEHEER VASTGOED EN GRONDEN	8
3.1.7. TOEZICHT EN HANDHAVING	9
3.1.8. VERGUNNINGEN, ONTHEFFINGEN EN TOESTEMMINGEN	9
3.2. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID	9
3.2.1. VRIJWILLIGERS EN ACTIEF BURGERSCHAP	9
3.3. PLANNEN MAKEN	10
3.3.1. PLAN- EN PROJECTVOORBEREIDING	10
3.3.2. BEHEERKOSTENBEREKENING EN ANALYSES	11
3.4. OVERHEAD	11
3.4.1. BESTUURSPRODUCTEN	11
3.4.1.1. ACCOUNTMANAGEMENT	11
3.4.1.2. BESTUURSSECRETARIS	11
3.4.1.3. SECRETARIAAT	12
3.4.2. FINANCIËLE DIENSTEN	12
3.4.2.1. FINANCIËEL BELEID	12
3.4.2.2. PLANNING EN CONTROL	12
3.4.3. JURIDISCHE DIENSTEN	13
3.4.3.1. AANSPRAKELIJKHEID	13
3.4.3.2. JURIDISCHE ONDERSTEUNING	13
3.4.3.3. PROCEDEREN	13
3.4.3.4. WOB-PROCEDURES	14
3.5. PROJECTEN/KREDIETEN	14
3.6. MUTATIES RESERVES	14
3.7. WAT GAAT HET KOSTEN	15
4. PARAGRAFEN	16
4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	16
4.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	22
4.3 FINANCIERING	24
4.4 GRONDBELEID	25
4.5 BEDRIJFSVOERING	26
4.6 DEELNEMERSBIJDRAGE	26
4 BIJLAGEN	35

1. Bestuurlijke samenvatting

Toekomst recreatieschap

De vijf gemeenten op IJsselmonde (Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk en Zwijndrecht) in het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde hebben eind 2020 gekozen voor een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Staatsbosbeheer voor het beheer van de NRIJ-gebieden op basis van een langjarig contract van tweemaal 4 jaren. Daarbij is sprake van (tenminste) één tussentijdse evaluatie (en in potentie doorgaan of exit-) moment. Op deze wijze wordt recht gedaan aan enerzijds het belang van continuïteit voor alle betrokkenen en anderzijds het kader van (publieke) besteding en verantwoording van middelen. Rekening gehouden wordt met een taakstellende besparing ten aanzien van fysiek terreinbeheer oplopende tot 20% in 2025 (5% per jaar vanaf begroting 2022). Partijen conformeren zich hieraan en zullen gezamenlijk werken aan een zo zorgvuldig mogelijke benadering hiervan, waarbij de doelstellingen van het Recreatieschap zo veel als mogelijk kunnen blijven worden uitgevoerd. Hierin worden toekomstgerichte thema's zoals (niet limitatief) biodiversiteit, 'verruiging', hittestress, mate van verharding, mate van afvalinzameling en mate van toezicht etc. betrokken. Dit wordt budgetneutraal uitgevoerd; eventuele gerealiseerde besparingen worden geïnvesteerd in pilotprojecten voor de nieuwe vorm van beheer. Partijen streven er naar om door middel van deze samenwerking de hun toevertrouwde openbare diensten, beter, efficiënter en goedkoper uit te voeren. Waarbij de gezamenlijke ambitie om een stimulans geven aan de biodiversiteit en de recreatieve versterking van het groene landschap op IJsselmonde blijft bestaan. Daarnaast zal verdere uitvoering worden gegeven aan de in 2019 vastgestelde "bouwstenen Transitie NRIJ".

Optimaliseringsrichtingen ten behoeve van een toekomstbestendig NRIJ

De provincie Zuid-Holland en de gemeente Rotterdam stellen tot en met 2025 jaarlijks samen €1.273.366 subsidie beschikbaar aan Natuur- en recreatieschap IJsselmonde. Voor wat betreft de periode na 2025 is het uitgangspunt van de provincie dat zij haar medeverantwoordelijkheid voor recreatiebeheer behoudt en daartoe middelen beschikbaar stelt. Zij heeft inmiddels wel kenbaar gemaakt voornemens te zijn de subsidie aan NRIJ met ingang van 2022 met € 92.092 te willen verlagen. Gemeente Rotterdam geeft aan dat zij financiële middelen beschikbaar houdt ten behoeve van regionale, buitenstedelijke groengebieden, waartoe ook behoren de gebieden in eigendom en beheer van het schap. Gelet op het maatschappelijk belang van de taken van NRIJ zal het bestuur zich de komende tijd inzetten om zowel bij de gemeente Rotterdam als de Provincie een passend financieel perspectief voor na 2025 te creëren.

Gelet op het voorgaande bestaat de kans dat de komende jaren in een bandbreedte van € 0 tot € 1.250.000 substantieel minder geld beschikbaar wordt gesteld door de provincie Zuid-Holland en de gemeente Rotterdam. Daarom hebben het schap en Staatsbosbeheer afgesproken dat zij zich naast het afgesproken 20%-scenario uit de SOK zich ook willen voorbereiden op andere scenario's (met grotere en kleinere financiële impact) en te willen onderzoeken via welke optimalisatie-richtingen welke bijdrage geleverd kan worden aan het opvangen van een mogelijke daling van de subsidiebijdragen. De verwachting is dat investeringen dienen te worden gedaan om het uiteindelijke doel, een lagere beheerlast, te realiseren. Op basis van dit in 2021 te verrichten onderzoek kunnen naar verwachting voor 1 januari 2022 keuzes worden gemaakt ten

behoefte van de toekomstbestendigheid van het NRIJ, wordt een investeringsagenda (zal duiding geven aan de benutting van de reserve besparingen en investeringsreserve) ontwikkeld en een financieel toekomstperspectief voor de lange termijn gedefinieerd.

Uitvoeringsprogramma

In de samenwerkingsovereenkomst is bepaald dat het schap en Staatsbosbeheer via een meerjarig uitvoeringsprogramma jaarlijks de activiteiten afstemmen die door Staatsbosbeheer in het kader van die samenwerking zullen worden verricht. Het uitvoeringsprogramma vormt de basis voor de begroting van NRIJ. Het budgettair kader waarbinnen de samenwerking van NRIJ en Staatsbosbeheer tot op heden plaatsvindt, is voor de personele inzet van Staatsbosbeheer historisch bepaald. Budgetten worden alleen jaarlijks geïndexeerd en op basis van fixed pricing verrekend. De door Staatsbosbeheer ontwikkelde product- en dienstencatalogus biedt nu de mogelijkheid om op productniveau de noodzakelijke inzet en daarmee de kosten van de personele inzet van Staatsbosbeheer vooraf te kwantificeren. In combinatie met de definiëring van de producten nemen daardoor de mogelijkheden voor het schap en voor Staatsbosbeheer toe om gericht te sturen. In combinatie met de mogelijkheden die het Terrein Beheer Model (TBM) al biedt om te sturen op regulier-, groot- en vervangingsonderhoud van het areaal is dit een belangrijke stap voorwaarts. De invoering van de product- en dienstencatalogus betekent ook dat Staatsbosbeheer met ingang van 2022 de kosten van personele inzet op basis van werkelijk bestede uren zal verantwoorden.

Gebiedsontwikkeling

De natuur- en recreatiegebieden werden in het afgelopen jaar zeer druk bezocht (o.a. vanwege Covid-19). Dit is een positieve ontwikkeling, dat recreanten de gebieden weten te vinden en de natuur beleven. Tegelijkertijd brengt het ook uitdagingen met zich mee onder andere gerelateerd aan veiligheid, vervuiling en een toename aan beheerkosten.

Vanwege de wegvallende programmafinanciering heeft het bestuur van de Landschapstafel IJsselmonde besloten om de landschapstafel wel te continueren, maar te extensiveren. De basis van de Landschapstafel IJsselmonde is en blijft een netwerk van partijen dat bijeen komt voor overleg, afstemming en inspiratie ter versterking van de groenblauwe leefomgeving op IJsselmonde. Het NRIJ zal contacten blijven onderhouden met de Landschapstafel IJsselmonde.

Financiële samenvatting

Voor 2022 ligt er een sluitende begroting, waarbij rekening is gehouden met een deelnemersbijdrage van € 1.455.691 (1,9% hoger dan de bijdrage 2021) en een provinciale subsidie van € 326.900 en bijdrage van de Gemeente Rotterdam van € 854.373.

2. Uitgangspunten

Uitgangspunt voor de programmabegroting 2022 is bestaand en aanvaard beleid, zoals dat is vastgelegd in het besluit Uitgangspunten programmabegroting 2022, de programmabegroting 2021, de Najaarsrapportage 2020, het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 en eventuele andere besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2021.

Opbrengsten uit huren, pachten en dergelijke zijn conform de actuele contracten bijgesteld. Ook worden eventuele nieuwe (externe) ontwikkelingen (bij bestaand beleid) meegenomen. De begroting Onderhoudskosten wordt gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan TBM. Structurele effecten die voortkomen uit de jaarrekening 2020 zullen worden verwerkt in een begrotingswijziging 2022.

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2022 is een indexatie van 1,9% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering wordt toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt in principe niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel). Voor de meerjarenraming 2023 tot en met 2026 is geen indexering toegepast.

De programmabegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2026 moeten, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Als dit niet het geval is, is de kans groot dat op termijn een begrotingstekort ontstaat. De nadere uitwerking is opgenomen in de financiële begroting.

De programmabegroting moet half april voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar klaar zijn. Dit heeft te maken met bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Het recreatieschap en Staatsbosbeheer hebben eind 2020 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met elkaar afgesloten voor de periode 2021 tot en met 2024 met de mogelijkheid om deze vier jaar te verlengen. In deze overeenkomst is afgesproken dat het recreatieschap en Staatsbosbeheer gezamenlijk een uitvoeringsprogramma vormen op de gewenste ambities en inrichting van het werkgebied van het schap. Dit uitvoeringsprogramma wordt in 2021 opgesteld en als uitgangspunt gehanteerd voor de begroting 2022.

De door Staatsbosbeheer ontwikkelde product- en dienstencatalogus (PDC) is als uitgangspunt voor deze begroting genomen. Hiermee is vooraf de noodzakelijke inzet en daarmee de kosten van de personele inzet van Staatsbosbeheer op productniveau gekwantificeerd. Met ingang van 2022 zal Staatsbosbeheer de kosten van personele inzet op basis van werkelijk bestede uren verantwoorden.

Met de implementatie van de PDC is de bestaande productenstructuur vervangen door de nieuwe producten en diensten en zijn voor de dienstverlening door Staatsbosbeheer kostendekkende productafspraken in de plaats gekomen van historisch bepaalde fixed-price afspraken. Op onderdelen van de begroting leidt dit eenmalig tot veranderingen en/of verschuivingen in de budgetten.

De provincie Zuid-Holland is per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. De wijze en mate van financiële betrokkenheid in de toekomst van de provincie bij het recreatieschap is vastgelegd in de 'Financieringsovereenkomst NRIJ-PZH'. De

Programmabegroting 2022 | Uitgangspunten

financieringsovereenkomst is in deze begroting verwerkt. Deze bijdrage is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdragen, maar is opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten. De door de provincie aangekondigde verlaging van de bijdrage met € 92.092 vanaf 2022 is verwerkt.

De gemeente Rotterdam is eveneens per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. De financiële afspraken hier omtrent zijn vastgelegd in de 'Hoofdpijnen overeenkomst Uittreding Rotterdam'. De bijdrage van de gemeente Rotterdam is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdrage, maar is opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten.

In de programmabegroting is een stelpost onvoorzien van € 50.000 opgenomen die kan worden ingezet t.b.v. uitvoeren niet voorziene activiteiten. De stelpost onvoorzien zal alleen na besluitvorming door het Dagelijks Bestuur worden kunnen worden ingezet.

3. Programma Instandhouding gebieden

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen
- Kredieten en
- Mutatie reserves

3.1. Gebiedsbeheer

Door de toepassing van de producten- en dienstencatalogus wordt transparant welke inzet Staatsbosbeheer zal plegen bij de uitvoering van terreinbeheer. Er wordt expliciet zichtbaar gemaakt welke inzet Staatsbosbeheer pleegt ten behoeve van het verwerken van de beheer informatie, uitvoeren van terreininspecties, ondersteuning van recreatie-, landschaps- en natuurbeheer, inzet van vrijwilligers en betrekken samenleving bij het (natuur)beheer. Ten opzichte van de bestaande situatie is sprake van intensiveren van terreininspecties. Hier geldt dat de kosten voor de baten uitgaan. Gerichter inspecteren moet bijdragen aan verhoging van de betrouwbaarheid van de beheer informatie en kwaliteit van bestekvoorbereiding en opdrachtverlening bij de uitvoering.

3.1.1. Beheer informatie

Wat willen we bereiken

Beheer informatie levert inzicht in de beheer werkzaamheden en kosten voor de komende jaren. Deze informatie is onmisbaar voor een goede beheer voorbereiding en -uitvoering in uw terreinen.

Wat gaan we er voor doen

Meten is weten. Daarom is het van belang dat de beheer informatie inzichtelijk en op orde is. De koppeling aan een Geografisch Informatie Systeem (GIS) aan het Terrein Beheer Model maakt data en kosten inzichtelijk, goed te beheren en te vergelijken. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld kaartmateriaal van de huidige en toekomstige inrichting, planningen, geografische gebiedsanalyses en beschrijvingen van kapitaalgoederen zoals wegen en paden, maar ook 'kunstwerkpaspoorten' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers.

3.1.2. Uitvoeren terreininspecties

Wat willen we bereiken

Het uitvoeren van inspecties leidt tot actuele, heldere beheer data. Daarmee kan op de korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd worden en is op de langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat gaan we er voor doen

Door systematische visuele en technische inspecties te doen blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden.

Inspecties stellen in staat dat:

- de kwaliteit van het terrein te geborgd wordt;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel gehouden wordt;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd blijven;
- er invulling gegeven wordt aan aantoonbaarheid (juridische aansprakelijkheid).

3.1.3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen, met naast recreatieve mogelijkheden ook aandacht voor landschappelijke kwaliteit en vergroting van de biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Terreinbeheer is continu inspelen op nieuwe wettelijke kaders en op vragen en veranderend gebruik van stakeholders in en om de terreinen. Het is dan ook belangrijk om deze vraagstukken goed te volgen en aanpassingen te onderbouwen en te implementeren in het beheer.

Recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten zetten hierbij hun kennis van zowel het recreatiegebruik en de natuur- en landschapswaarden van de gebieden als hun landelijke expertise in, zodat het beheer wordt ingericht vanuit een integraal perspectief.

3.1.4. Uitvoeren terreinbeheer

Wat willen we bereiken

Efficiënt en hoogwaardig terreinbeheer levert een duurzaam onderhouden recreatie- en natuurgebied op dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast draagt het beheer bij aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Binnen de kaders van wet- en regelgeving en met behoud van de landschappelijke kwaliteit wordt integraal en duurzaam terreinbeheer uitgevoerd. Verder wordt er op basis van Social Return gewerkt; en wordt ervaring in beheer, recreatie en biodiversiteit gedeeld. Uitvoering van het werk gebeurt op basis van het Terrein Beheer Model. Deze systematiek garandeert de kwaliteit van het beheer en maakt vervangingsinvesteringen voor dagelijks en groot onderhoud per jaar inzichtelijk. De meerjarige onderhoudsplanning geeft ook inzicht voor de lange termijn.

3.1.5. Omgevingscommunicatie

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor beheermaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij uw gebieden en willen graag meedenken en bijdragen aan het beheer van terreinen. Goed terreinbeheer betekent dus ook: communicatie en samenwerking

met de omgeving en belanghebbenden. Er wordt gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie, zoals participatie- en informatiebijeenkomsten, woordvoering, en (landelijke) online en offline communicatiekanalen. De boswachters zijn hierbij lokaal aanspreekpunt en monitoren wat er in de omgeving leeft. Uiteraard worden ook landelijke expertise en netwerken ingezet.

Natuur- en recreatieschap IJsselmonde en Staatsbosbeheer willen bij omgevingsmanagement nauwer samenwerken. Daarbij zal Staatsbosbeheer de afhandeling van klachten en meldingen zoveel mogelijk zelf blijven verrichten omdat dit rechtstreeks voort uit de activiteiten van Staatsbosbeheer. De afstemming over de communicatiestrategie en verrichten van communicatie-uitingen via de diverse kanalen kan na afstemming ook via de deelnemende gemeenten worden uitgevoerd. De aan het schap deelnemende gemeenten en Staatsbosbeheer zullen afspraken over de taakverdeling bij omgevingsmanagement verder uitwerken.

3.1.6. Beheer vastgoed en gronden

Bij economisch beheer is een onderscheid gemaakt in vier typen activiteiten:

- Operationeel beheer;
- Advisering;
- Aan- en verkopen;
- Projectgebonden activiteiten.

Onder economisch beheer zijn begrepen de inzet voor operationeel beheer, advisering over grondbeleid en aan- en verkopen voor kleinere transacties (< 1 ha). Geen rekening is gehouden met de inzet t.b.v. grotere aan- en verkopen. Daarvoor zullen, als die zich aandienen, afzonderlijk voorstellen aan het bestuur worden voorgelegd. Het sluiten van samenwerkings- en exploitatieovereenkomsten en ook de inzet voor tijdelijk beheer worden toegerekend aan de projecten waarvoor die inzet noodzakelijk is.

Wat willen we bereiken

Professioneel vastgoed- en grondbeheer houdt u de (vermogens)positie op orde. U voldoet bovendien aan de rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Zorgvuldig en passend medegebruik draagt bij aan het recreatieaanbod én aan structurele inkomsten.

Wat gaan we er voor doen

De grondpositie (de gronden en vastgoed binnen het werkingsgebied) vormt de basis van elk natuur- en recreatiegebied. Duurzame borging van dit bezit vraagt om zorgvuldig beheer (goed rentmeesterschap). Daarmee geeft wordt invulling gegeven aan verzoeken om medegebruik, bijvoorbeeld door erfpacht- of andere gebruiksovereenkomsten aan te gaan, inclusief de administratieve, financiële en juridische afwikkeling daarvan. Professioneel grond- en vastgoedbeheer is ook financieel van belang: de grond en gebouwen vormen immers uw kapitaal.

3.1.7. Toezicht en handhaving

De dienstverlening met betrekking tot toezicht en handhaving is gericht op een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet door het toepassen gebiedsrisicoanalyses en door gebiedsoverschrijdende aansturing van BOA-capaciteit.

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een gebied te leveren waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Wat gaan we er voor doen

Toezicht en handhaving bestaat uit vier onderdelen:

- Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;
- Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
- Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);
- Vaarttoezicht in waterrijke gebieden.

De uitvoering van deze onderdelen door boswachters met boa-bevoegdheden, gebeurt o.a. gemeenten en andere toezichthouders. Hierbij wordt ingespeeld op de aard van het gebied en mogelijke probleemsituaties in de terreinen en/of op het water.

3.1.8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wat willen we bereiken

De gebieden bieden ruimte voor initiatieven van derden, zorgvuldig getoetst aan de andere belangen voor het terrein. Afspraken met partijen leggen we vast en communiceren we.

Wat gaan we er voor doen

De gebieden worden regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Dat is een maatschappelijke meerwaarde! Want naast het beschermen van natuur, zijn ook het beleven en benutten van terreinen belangrijke waarden. Maar niet alles kan en mag overal. Daarom is het nodig om heldere afspraken te maken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zeker bij grote bezoekersaantallen. Dit wordt vastgelegd in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming. Vanzelfsprekend op basis van de afspraken en doelstellingen die voor een terrein gelden.

3.2. Maatschappelijke betrokkenheid

3.2.1. Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat willen we bereiken

Een zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap leidt tot betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied. De vrijwilligers werken mee

aan excursies, jeugdactiviteiten en terreinbeheer, maar ook helpen zij bij monitoring, toezicht en handhaving en bij vragen, meldingen en klachten van bezoekers.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in. 'Vrijwilligers en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

Het bestaat uit o.a.:

- professionele begeleiding inzet van vrijwilligers;
- faciliteren en onderhouden van participatiegroepen;
- samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen.

3.3.Plannen maken

In 2019 heeft het Algemeen Bestuur van NRIJ ingestemd met het besluit om Planvorming en Gebiedsontwikkeling te organiseren vanuit de deelnemende gemeenten. Consequentie daarvan is dat het budget dat daarvoor tot en met 2021 beschikbaar was komt te vervallen. Er wordt wel rekening gehouden met een zgn. budget opstartfase. Gedurende het jaar kunnen zich knelpunten of kansen aandienen, die vragen om een eerste beoordeling en standpuntbepaling door het bestuur. Om flexibel op dergelijke ontwikkelingen te kunnen reageren is een budget van € 20.000 opgenomen. Ten laste van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. Dit voorstel heeft als doel het bestuur uit te laten spreken of men het gesignaleerde probleem wil oplossen of de kans wil benutten en bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen. Zo'n voorstel behoort daarom inzicht te geven in welke kosten en opbrengsten aan een vervolg zijn verbonden.

Op tal van plekken worden projecten uitgevoerd die moeten bijdragen aan het verbeteren en verder ontwikkelen van de natuur- en recreatiegebieden op IJsselmonde. IJsselmonde en Staatsbosbeheer vinden het belangrijk dat tijdig een beheertoets (Beheerkostenberekening & Analyses) wordt uitgevoerd. Hiervoor is een budget geraamd van € 10.000.

3.3.1. Plan- en projectvoorbereiding

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een advies dat de kwaliteiten en potentie van het gebied omschrijft. Onderdeel daarvan is een analyse van (potentiële) bezoekers. Daarnaast bevat het advies aanbevelingen voor mogelijke differentiatie tussen gebieden, beheer en investeringsmaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Soms is het wenselijk om, voorafgaand aan een ontwikkelplan, te starten met een verkenning. Een ontwikkelplan met stevig draagvlak in de omgeving vraagt immers om grondige voorbereiding. Als basisinformatie voor een ontwikkelplan (of kleinere aanpassingen) in het gebied wordt een vraaganalyse van bezoek en omgeving gemaakt dat resulteert in een analyse van trends en kansen, en een advies.

3.3.2. Beheerkostenberekening en analyses

Wat willen we bereiken

De beheerkostenberekening geeft inzicht in de beheerkosten voordat de herinrichting start zodat vooraf bestuurlijke, beheersmatige en financiële keuzes gemaakt kunnen worden en daarmee grip geeft op de begroting (geprognostiseerde en werkelijke kosten).

Wat gaan we er voor doen

Bij de grote of kleinere herinrichting van een gebied, of bij het inrichten van nieuw terrein, is het wenselijk graag vooraf inzicht in de te verwachten beheerkosten te hebben. Dit wordt verzorgd door beheerkostenberekeningen en -analyses uit te voeren. In deze berekeningen wordt de beheerkosten van de huidige situatie afgezet tegen die van de toekomstige inrichting van een gebied. Ook wordt een analyse gemaakt van de kostenbepalende elementen, zodat er gefundeerd keuzes gemaakt kunnen worden.

3.4. Overhead

3.4.1. Bestuursproducten

De diensten ten behoeve van het kunnen besturen en beheersen van de activiteiten van het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde NRIJ bestaan uit twee componenten:

- Budget voor de invulling van de functie van bestuurssecretaris.
- Activiteiten die door medewerkers van Staatsbosbeheer worden uitgevoerd;

NRIJ heeft zelf de functie van bestuurssecretaris ingevuld.

3.4.1.1. Accountmanagement

Wat willen we bereiken

De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten.

Wat gaan we er voor doen

Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor uw organisatie. Hij is opdrachtnemer voor uw bestuurlijke opdrachten, bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert u over de voortgang en de eindresultaten.

3.4.1.2. Bestuurssecretaris

Wat willen we bereiken

De bestuurssecretaris levert een effectieve ondersteuning en advisering van uw bestuur.

Wat gaan we er voor doen

De bestuurssecretaris is uw expert-sparringpartner. Hij adviseert en begeleidt uw bestuur en andere samenwerkingspartners. Met zijn/haar bestuurlijk-juridische achtergrond heeft hij/zij veel kennis van onder meer gemeenschappelijke regelingen. Hij/zij ondersteunt de uitvoering van

bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur vertaalt de bestuurssecretaris uw besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer.

3.4.1.3. Secretariaat

Wat willen we bereiken

Het ambtelijk secretariaat zorgt ervoor dat de vergaderingen goed voorbereid en professioneel verlopen, dat de daarbij behorende vergaderstukken tijdig beschikbaar zijn en dat de archivering op orde is.

Wat gaan we er voor doen

De ambtelijke secretaris verzorgt de planning, organisatie, voorbereiding, verslaglegging en archivering van de bestuursvergaderingen. Met gedegen kennis van bestuurlijk-juridische processen bewaken de ambtelijk secretaris dat voldaan wordt aan de vereisten en bepalingen die onder meer de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt.

3.4.2. Financiële diensten

3.4.2.1. Financieel beleid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat gaan we er voor doen

Zorgvuldig terreinbeheer en -ontwikkeling vraagt om zorgvuldig budgetbeheer. De beschikbare middelen zijn immers bedoeld om de doelen en visie te realiseren voor uw gebieden. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er wordt een intern inkoop- en beleidskader opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd, en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

3.4.2.2. Planning en control

Wat willen we bereiken

Een Planning & Control-cyclus (P&C) is een wettelijke vereiste. En het geeft daarnaast kader en sturing aan het bestuur en biedt ondersteuning om de doelstellingen te bereiken.

Wat gaan we er voor doen

Deze P&C begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) en projectcontrolling maken vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de najaarsrapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt er voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet,

het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving.

3.4.3. Juridische diensten

3.4.3.1. Aansprakelijkheid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, -risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman.

Wat gaan we er voor doen

Terreineigendom en -beheer brengen juridische verantwoordelijkheden met zich mee. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld.

3.4.3.2. Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imagoschade en allerhande risico's.

Wat gaan we er voor doen

Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vorm gegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

3.4.3.3. Procederen

Wat willen we bereiken

Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Wat gaan we er voor doen

Mochten conflicten met derden tot juridische procedures leiden, dan wordt er geprocedeerd als verweerder, eisende partij, gedaagde of belanghebbende en zijn de juristen het aanspreekpunt voor de advocaat. Ook worden collega's bijgestaan in juridische procedures, bijvoorbeeld als zij

slachtoffer zijn van een delict of een ongeval. Als het nodig is, wordt er opgetreden als gemachtigde in een gerechtelijke procedure.

3.4.3.4. WOB-procedures

Wat willen we bereiken

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van WOB-procedures.

Wat gaan we er voor doen

WOB-verzoeken worden in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een WOB-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het recreatieschap derde-belanghebbende bent. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

3.5. Projecten/kredieten

Er zijn bij het opstellen van deze begroting geen projecten die doorlopen tot in 2022.

3.6. Mutaties reserves

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022
Mutatie reserves									
Reserve Pendrechtse molen	27.700	27.700	27.700		15.000	15.000	27.700	12.700	12.700
Reserve vervangingsinvesteringen		100.414					-	100.414	-
Reserve afschrijvingen						4.500	-	-	(4.500)
Algemene reserve				524.236			(524.236)	-	-
Investeringsreserve			73.570	16.465			(16.465)	-	73.570
Reserve voorfinanciering Johannapolder I				725.610			(725.610)	-	-
Reserve voorfinanciering Johannapolder II	19.000	19.000		126.805			(107.805)	19.000	-
Reserve besparingen	184.798		113.250				184.798	-	113.250
Egalisatiereserve groot onderhoud	1.567.213			261.202		261.202	1.306.011	-	(261.202)
Provinciale reserve				105.174			(105.174)	-	-
Totaal mutatie reserves	1.798.711	147.114	214.520	1.759.492	15.000	280.702	39.219	132.114	(66.182)

3.7. Wat gaat het kosten

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022
Personeel	945.000	958.200	728.900	-	-	-	945.000	958.200	728.900
Optimaliseringsrichting fysiek beheer			(113.250)				-	-	(113.250)
Overschot op rekening			113.250				-	-	113.250
Materieel	2.089.465	1.941.400	2.294.401	800.344	735.200	747.200	1.289.121	1.206.200	1.547.201
Gebiedsbeheer	3.034.465	2.899.600	3.023.301	800.344	735.200	747.200	2.234.121	2.164.400	2.276.101
Personeel	-	-	40.400	-	-	-	-	-	40.400
Materieel									
Maatschappelijke betrokkenheid	-	-	40.400	-	-	-	-	-	40.400
Personeel	120.700	122.400	30.600	-	-	-	120.700	122.400	30.600
Materieel									
Plannen maken	120.700	122.400	30.600	-	-	-	120.700	122.400	30.600
Overhead									
Personeel	75.219	108.000	47.500	-	-	-	75.219	108.000	47.500
Materieel	64.910	2.600	80.054	-	-	-	64.910	2.600	80.054
Bestuurlijke diensten	140.129	110.600	127.554	-	-	-	140.129	110.600	127.554
Personeel	65.800	66.700	126.300	-	-	-	65.800	66.700	126.300
Materieel	20.108	37.700	37.700	-	-	-	20.108	37.700	37.700
Financiële diensten	85.908	104.400	164.000	-	-	-	85.908	104.400	164.000
Personeel	63.700	64.600	16.000	-	-	-	63.700	64.600	16.000
Materieel	3.452	3.400	3.500	-	-	-	3.452	3.400	3.500
Juridische diensten	67.152	68.000	19.500	-	-	-	67.152	68.000	19.500
Totaal overhead	293.189	283.000	311.054	-	-	-	293.189	283.000	311.054
Overige kosten	151					-	151	-	-
Deelnemersbijdrage			-	1.408.825	1.428.549	1.455.691	(1.408.825)	(1.428.549)	(1.455.691)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland				407.400	418.992	326.900	(407.400)	(418.992)	(326.900)
Bijdrage gemeente Rotterdam				854.373	854.373	854.373	(854.373)	(854.373)	(854.373)
Algemene middelen	151	-	-	2.670.598	2.701.914	2.636.964	(2.670.447)	(2.701.914)	(2.636.964)
Onvoorzien	-	-	50.000	-	-	-	-	-	50.000
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.448.505	3.305.000	3.455.355	3.470.942	3.437.114	3.384.164	(22.437)	(132.114)	71.191
Totaal kredieten	21.092	-	-	65.813	-	-	(44.721)	-	-
Saldo van baten en lasten	3.469.597	3.305.000	3.455.355	3.536.755	3.437.114	3.384.164	(67.158)	(132.114)	71.191
Totaal mutatie reserves	1.798.711	147.114	209.511	1.759.492	15.000	280.702	39.219	132.114	(71.191)
Saldo	5.268.308	3.452.114	3.664.866	5.296.247	3.452.114	3.664.866	(27.939)	-	-

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het schap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd / ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van het toereikend zijn van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden* H/M/L	Impact (uitgaande van vier jaar)
1. Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen	Structureel	PM	Gemiddeld	PM
2. Pendrechtse Molen	Structureel	135.000	Hoog	108.000
3. Economische grondzaken	Incidenteel en structureel	PM	Gemiddeld	PM

* De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 80%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 20% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

Risico 1: Invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheidsondernemingen

Met ingang van 1 januari 2016 is de Vpb-plicht voor overheidslichamen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, ingevoerd. De vennootschapsbelastingrisico's zijn inmiddels in beeld gebracht. Daarbij is uitgegaan van de begroting 2015 en de realisatie

2016. Per activiteit of cluster van activiteiten is beoordeeld of met de uitvoering van de betreffende activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven.

Er is sprake van een fiscale onderneming indien aan elk van de volgende drie voorwaarden is voldaan:

1. Duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
2. Deelname aan het economisch verkeer;
3. Winstoogmerk en/of concurrentie.

Voor een aantal activiteiten, dat valt onder economisch beheer (huren en erfpacht) is waarschijnlijk geen sprake van een fiscale onderneming, omdat geen sprake is van deelname aan het economisch verkeer. Aan dit criterium is niet voldaan aangezien de activiteiten beperkt zijn tot 'normaal vermogensbeheer'. In dit geval kan worden gesteld dat sprake is van normaal vermogensbeheer, omdat er slechts beperkt arbeid wordt verricht en er geen causaal verband is tussen arbeid en rendement.

Voor de overige activiteiten is ook geen sprake van een fiscale onderneming omdat geen sprake is van structurele vermogensoverschotten dan wel wordt het standpunt ingenomen dat een vrijstelling kan worden toegepast, zodat geen vennootschapsbelasting is verschuldigd.

Aangezien het ingenomen standpunt van de Recreatieschappen (nog) niet is afgestemd met de Belastingdienst, blijft de vennootschapsbelasting een risico. Dit is echter niet te kwantificeren en wordt derhalve beschouwd als een PM-post.

Risico 2: Pendrechtse Molen (onverwachte gebreken)

Het is denkbaar dat een gebrek aan het object wordt geconstateerd, dat meer kost dan het gereserveerde budget. Via actualisering van de notitie 'Risico's m.b.t. de Pendrechtse Molen' is bovenstaand risico onderbouwd. In lijn met de huidige nota Grondbeleid zou verkoop van de molen aan de orde zijn. In het recente verleden is geprobeerd de molen te vermarkten, maar dat is geen haalbare zaak gebleken. Mocht zich een koper voor € 1 melden, die de molen en grond openbaar toegankelijk wil houden dan wordt daar onmiddellijk op ingesprongen.

Risico 3: Economische grondzaken

Bodemverontreiniging

In een gebied als IJsselmonde kunnen milieuverontreinigingen aanwezig zijn die momenteel niet bij het schap bekend zijn en waarvan de veroorzaker na ontdekking niet kan worden aangesproken. In een aantal gevallen kan het schap echter wel verantwoordelijk gehouden worden voor de kosten van sanering. De kosten hiervoor zullen pas bekend worden wanneer een dergelijke milieuverontreiniging wordt aangetroffen.

In een groot aantal gebieden binnen IJsselmonde bevindt zich vervuild havenslib, vooral langs de Oude Maas is veel vervuild havenslib gebruikt. Het schap heeft hier een plicht om de aanwezige leef lagen op voldoende dikte te houden. Om de kosten goed in te schatten moet een inventarisatie worden gehouden

Wanneer er nieuwe ontwikkelingen komen voor bestaande gebieden, zal nagegaan moeten worden of er vervuiling is. Indien er sprake is van vervuiling zal eerst een saneringsplan moeten worden opgesteld.

Groot onderhoud (verhuurde) panden (bijzonder risico)

Het schap is verantwoordelijk voor uitvoering van het groot onderhoud van al haar in eigendom zijnde panden, ook degene die zij heeft verhuurd. Dit is niet in TBM opgenomen. Tevens is zij verantwoordelijk voor de risico's aan de opstal (waarvoor een opstalverzekering is afgesloten). Twee voorbeelden: één van de twee brugwachtershuisjes in Vredepolder wordt vooralsnog verhuurd aan de Staat en de beheerderswoning in de Johannapolder wordt tijdelijk aan Abel verhuurd.

Groot onderhoud (verhuurde) gronden (Incidenteel risico)

In beginsel is NRIJ verantwoordelijk voor het groot onderhoud van de gronden en daarop aanwezige beplanting (denk aan essentakziekte), oevers e.d., mits de huurder het dagelijks onderhoud naar behoren heeft uitgevoerd.

Calamiteiten oever Oude Maas (bijzondere contractrisico)

Het schap huurt/pacht langs de Oude Maas diverse grondpercelen van de Staat. Conform enkele contracten is het schap verantwoordelijk voor het onderhoud van de oevers van de Oude Maas. De staat heeft bij de herziening van het erfpacht Johannapolder van deze contractvoorwaarde niet willen afwijken. In de praktijk hebben de afgelopen tientallen jaren enkele aanvaringen van schepen in de oever plaatsgevonden, waarbij de Staat de schadeherstelwerkzaamheden op zich heeft genomen.

Economische crisis / COVID-19 (bijzondere contractrisico)

Als gevolg van de economische crisis en van de overheidsmaatregelen die getroffen zijn om COVID-19 in te dammen, is het niet uitgesloten dat dit tot betalingsproblemen bij uw relaties leidt. Vele gesprekken over onder andere betalingsregelingen zullen volgen, met als mogelijk meest ingrijpende stap opzegging van de overeenkomst.

COVID-19 (Corona)

Het COVID-19 (Corona) virus heeft financiële gevolgen gehad voor de jaarrekening 2020. Voornamelijk in de debiteurenpositie, hiervoor is een voorziening getroffen in de jaarrekening 2020. Naar verwachting zal COVID19 ook in 2021 en wellicht de jaren daarna op veel beleidsterreinen van onze begroting impact hebben. Hoe groot de financiële impact zal zijn is onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Het COVID-19 (Corona) virus heeft financiële gevolgen gehad voor de jaarrekening 2020. Voornamelijk in de debiteurenpositie, hiervoor is een voorziening getroffen in de jaarrekening 2020. Naar verwachting zal COVID19 ook in 2021 en wellicht de jaren daarna op veel beleidsterreinen van onze begroting impact hebben. Hoe groot de financiële impact zal zijn is onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

Na aftrek van de lopende claims op de reserves van 106.000 euro is de stand van de Algemene Reserve per eind 2022 ca € 345.000.

De gekwantificeerde risico's bedragen ca. € 108.000. De berekening van het weerstandsvermogen komt dan uit op een ratio van >2 met een bijbehorend waarderingscijfer A. Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen uitstekend te noemen.

Kengetallen

Voor het verhogen van de transparantie en om makkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten zijn met ingang van de begroting 2017 een aantal voorgeschreven kengetallen opgenomen. De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
netto schuldquote	-84%	-93%	-96%	-80%	-89%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
solvabiliteitsratio	62%	60%	61%	71%	67%
structurele exploitatieruimte					

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de “netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen” worden ook de verstrekte leningen meegenomen.

Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het schap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten.

EMU saldo

Berekening EMU-saldo 2022-2026 (x 1.000)						
Omschrijving	Telling	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	+/+	71	27	-87	-200	789
Afschrijvingen tlv de exploitatie	+/+	38	38	38	38	38
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	+/+	-46	290	-10	-778	-3
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-/-	0	0	0	0	0
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht op investeringen in (im)materiële vaste activa	+/+	0	0	0	0	0
Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken	-/-	0	0	0	0	0
Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-/-	0	0	0	0	0
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-/-	0	0	0	0	0
Aandeel in EMU-saldo		63	355	-59	-941	824

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het schap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypes (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud.

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het schap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de Voorziening verantwoord.

Jaarlijks worden de geplande uitgaven, de dotatie en de werkelijke kosten gemonitord. Elke vier jaar wordt de dotatie opnieuw berekend en vastgesteld tenzij uit de monitoring volgt dat eerder een bijstelling nodig is

Programma groot onderhoud

Essentaksterfte:

In het Zuidelijk Randpark, Sandelingen Ambacht en de Vredepolder heeft een grootschalige essenkap plaatsgevonden. Aansluitend aan de kapwerkzaamheden zijn jonge bomen geplant. Voorlopig worden er geen essen aangeplant. Ingezet wordt op duurzaam loofhoutsoorten die passend zijn in onze gebieden; zoals: esdoorn, iep, eik, populier en berk.

Het meerjarenonderhoudsplan is gerelateerd aan het Terrein Beheer Model en de daarin opgenomen doeltypes. Sommige doeltypes kennen fluctuaties in de uitgaven en vragen een planning met een meerjarenperspectief. Deze doeltypes zijn ondergebracht in specifieke categorieën, zoals baggeren of asfalt.

Tijdens het onderhoud van de Rhoonse grienden is geconstateerd dat de aanwezige bever familie, de wandelpaden net oversteekt maar daar onder door gaat. Hierdoor ontstaan spoelgaten waardoor het wandelpad opnieuw geconstrueerd moet worden.

In onderstaande tabel is het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud te zien voor de komende jaren.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand voorziening Groot onderhoud per 01-01	1.071.562	1.616.658	1.398.758	1.347.862	1.633.745	1.618.940	836.126
Dotatie	549.800	555.400	616.600	616.600	616.600	616.600	616.600
Extra dotatie	261.202	261.202	261.202	261.202	261.202	261.202	261.202
planning materiële uitgaven	265.906	592.884	714.384	455.322	686.621	1.277.397	479.777
planning personele uitgaven		177.865	214.315	136.597	205.986	383.219	143.933
materiële uitgaven op werken uit jaarschijf 2020		202.887					
personele uitgaven op werken uit jaarschijf 2020		60.866					
Stand voorziening groot onderhoud per 31-12	1.616.658	1.398.758	1.347.862	1.633.745	1.618.940	836.126	829.016

Bij de najaarsrapportage 2020 is er een extra dotatie aan de voorziening groot onderhoud gedaan om de tekorten op de (middel)lange termijn te voorkomen. Naar aanleiding van de accountantscontrole 2020 is gebleken dat dit niet conform BBV-regelgeving is. Een eenmalige ophoging van de dotatie is niet toegestaan, omdat dit niet recht doet aan het egalisatieprincipe van de voorziening groot onderhoud. Samen met de accountant is er voor de volgende oplossing cf BVV-regelgeving gekozen:

De ophoging vindt nu plaats door vanaf 2020 tot en met 2025 ieder jaar 261.202 euro toe te voegen aan de voorziening groot onderhoud. De dekking vindt plaats uit een nieuw ingestelde egalisatiereserve groot onderhoud die gevoed is door het totaal van de eenmalige dotatie te storten in deze reserve ad. 1.567.212 euro.

In 2022 zijn de volgende werkzaamheden gepland (excl. P):

Categorie	2022
TBM-overig	20.917
Bos	138.739
Solitair en knotbomen	81.092
Duikers	91.697
Niet normatieve assets (lampjes)	30.406
Asfalt	10.472
Bagger	8.586
Elementenverharding	-
Gras	-
Halfverharding	102.424
Harde oevers	-
Steenbestorting	-
Zwemwater	-
Gebouwen	2.160
Bruggen	134.593
Vlonders en steigers	93.298
Totaal GO	714.384

4.3 Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Er is voldaan aan de kasgeldlimiet, aangezien er per saldo geen sprake is van een kortlopende schuld.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. Er zijn meerdere uitstaande geldleningen zonder renteherziening gedurende de looptijd. Er is geen sprake van herfinanciering. Derhalve is er geen renterisico.

Schatkistbankieren

Het schatkistbankieren is gebaseerd op het principe van zero-balancing. Zero-balancing betekent het dagelijks overboeken van het saldo boven een vastgesteld drempelbedrag van minimaal € 250.000 en maximaal € 2,5 miljoen op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist dan wel het aanvullen van een bankrekening ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. Dagelijks worden de rekeningen bij een vooraf vastgesteld bedrag automatisch overgeboekt (afgeroomd) naar de rekening courant die het schap heeft bij 's Rijks schatkist.

4.4 Grondbeleid

Algemeen

In 2016 is door het toenmalig schapsbestuur het grondbeleid vastgesteld, waarin de volgende uitgangspunten centraal staan:

- Grond is een middel en geen doel.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond en vastgoed wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen - actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden tussen enerzijds grond en vastgoed en anderzijds maatschappelijke of commerciële (verdien)modellen van derden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoedontwikkelingen.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten. Door het aanhoudende herstel van de economie zal de investeringsbereidheid bij ontwikkelende partijen toenemen, maar concrete investeringsvoorbeelden zijn nog niet voor handen.

Schapspecifiek

In programma 'Beheer, onderhoud en exploitatie gebieden' en 'ontwikkelingen' van de begroting wordt ingegaan op de specifieke grond- en vastgoedontwikkelingen en de daarbij geldende financiële prognoses, kansen en risico's.

Grondpositie per 31 december 2020:

Deze tabel betreft de grondpositie. Hierin zijn niet meegenomen de gronden die het schap op basis van persoonlijke overeenkomsten (o.a. huur) in gebruik en onderhoud heeft. Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2020.

Oppervlakte:	01-01-2020	31-12-2020	Toelichting mutatie:
	532,6	532,6	Geen
Totaal	532,6 ha	532,6 ha**	

* Oppervlakte in hectares, afgerond op halve hectares

4.5 Bedrijfsvoering

Productomschrijving	Gebiedsbeheer	Maatschappelijke betrokkenheid	Plannen maken	Overhead	Totaal
Beheerinformatie	47.700				47.700
Uitvoeren Terreininspecties	56.800				56.800
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	17.100				17.100
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	305.200				305.200
Omgevingscommunicatie	110.200				110.200
Samenwerking omgevingsmanagement	56.000-				56.000-
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	58.400				58.400
Toezicht en Handhaving	176.700				176.700
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	12.800				12.800
Vrijwilligers en actief burgerschap		40.400			40.400
Plan- en projectvoorbereiding			20.400		20.400
Beheerkostenberekening & analyses			10.200		10.200
Accountmanagement				47.500	47.500
Bestuurssecretaris				-	-
Personeel				47.500	47.500
Financieel beleid				11.900	11.900
Planning en control				114.400	114.400
Aansprakelijkheid				2.700	2.700
Juridische ondersteuning				10.900	10.900
Procederen				1.200	1.200
WOB-procedures				1.200	1.200
Subtotaal	728.900	40.400	30.600	237.300	1.037.200
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud	214.300				214.300
Totaal					1.251.500

4.6 Deelnemersbijdrage

Verdeling deelnemersbijdrage	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage	Inwoneraantallen per 1-1-2020
Gemeente Albrandswaard	189.639	13%	25.590
Gemeente Barendrecht	361.003	25%	48.714
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	231.227	16%	31.202
Gemeente Ridderkerk	342.291	24%	46.189
Gemeente Zwijndrecht	331.531	23%	44.737
	1.455.691	100%	196.432
Totaal	1.455.691		

Financiële begroting

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022	Rekening 2020	Begroting 2021 na wijziging	Begroting 2022
Personeel	945.000	958.200	728.900	-	-	-	945.000	958.200	728.900
Optimaliseringsrichting fysiek beheer			(113.250)				-	-	(113.250)
Overschot op rekening			113.250				-	-	113.250
Materieel	2.089.465	1.941.400	2.294.401	800.344	735.200	747.200	1.289.121	1.206.200	1.547.201
Gebiedsbeheer	3.034.465	2.899.600	3.023.301	800.344	735.200	747.200	2.234.121	2.164.400	2.276.101
Personeel	-	-	40.400	-	-	-	-	-	40.400
Materieel	-	-	40.400	-	-	-	-	-	40.400
Maatschappelijke betrokkenheid	-	-	40.400	-	-	-	-	-	40.400
Personeel	120.700	122.400	30.600	-	-	-	120.700	122.400	30.600
Materieel	-	-	30.600	-	-	-	-	-	30.600
Plannen maken	120.700	122.400	30.600	-	-	-	120.700	122.400	30.600
Overhead									
Personeel	75.219	108.000	47.500	-	-	-	75.219	108.000	47.500
Materieel	64.910	2.600	80.054	-	-	-	64.910	2.600	80.054
Bestuurlijke diensten	140.129	110.600	127.554	-	-	-	140.129	110.600	127.554
Personeel	65.800	66.700	126.300	-	-	-	65.800	66.700	126.300
Materieel	20.108	37.700	37.700	-	-	-	20.108	37.700	37.700
Financiële diensten	85.908	104.400	164.000	-	-	-	85.908	104.400	164.000
Personeel	63.700	64.600	16.000	-	-	-	63.700	64.600	16.000
Materieel	3.452	3.400	3.500	-	-	-	3.452	3.400	3.500
Juridische diensten	67.152	68.000	19.500	-	-	-	67.152	68.000	19.500
Totaal overhead	293.189	283.000	311.054	-	-	-	293.189	283.000	311.054
Overige kosten	151	-	-	-	-	-	151	-	-
Deelnemersbijdrage			-	1.408.825	1.428.549	1.455.691	(1.408.825)	(1.428.549)	(1.455.691)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland			-	407.400	418.992	326.900	(407.400)	(418.992)	(326.900)
Bijdrage gemeente Rotterdam			-	854.373	854.373	854.373	(854.373)	(854.373)	(854.373)
Algemene middelen	151	-	-	2.670.598	2.701.914	2.636.964	(2.670.447)	(2.701.914)	(2.636.964)
Onvoorzien	-	-	50.000	-	-	-	-	-	50.000
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.448.505	3.305.000	3.455.355	3.470.942	3.437.114	3.384.164	(22.437)	(132.114)	71.191
Totaal kredieten	21.092	-	-	65.813	-	-	(44.721)	-	-
Saldo van baten en lasten	3.469.597	3.305.000	3.455.355	3.536.755	3.437.114	3.384.164	(67.158)	(132.114)	71.191
Totaal mutatie reserves	1.798.711	147.114	209.511	1.759.492	15.000	280.702	39.219	132.114	(71.191)
Saldo	5.268.308	3.452.114	3.664.866	5.296.247	3.452.114	3.664.866	(27.939)	-	-

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Diverse lasten en baten bedrijfsvoering

In tegenstelling tot de reguliere lasten en baten komen deze exploitatielasten en – baten slechts incidenteel voor door de aard hiervan en/of de oorzaak. Het gaat hierbij om o.a. de effecten van periodieke herzieningen van voorzieningen, de financiële consequenties van uitspraken op beroeps- en bezwaarschriften die niet voorzien kunnen worden en terugontvangen bedragen. Deze zaken, welke niet zijn begroot, worden separaat gepresenteerd om de vergelijkbaarheid over de jaren heen eenvoudiger te maken.

Kredieten

De kredieten hebben betrekking op uitgaven gerelateerd aan activiteiten die zorgen voor veranderingen in de natuur- en recreatiegebieden, zoals investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte. Deze uitgaven worden gedekt vanuit bijdragen derden (subsidies, bijdragen) en/of onttrekkingen aan de algemene of bestemmingsreserves. Investeringen in maatschappelijk nut boven de € 25.000 worden geactiveerd, het gedeelte van het toegezegde krediet wordt bij gereedkomen van de investering overgeheveld naar de nog in te stellen reserve afschrijvingen maatschappelijk nut investeringen.

Mutaties aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

Programmabegroting 2022 | Financiële begroting

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat Algemeen Bestuur en financieel toezichthouder kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Algemeen uitgangspunt is dat structurele lasten en baten die lasten en baten zijn die betrekking hebben op posten of beleid met een looptijd van meer dan drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

Het overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen is opgenomen in de toelichting op de meerjarenraming.

Uiteenzetting van de financiële positie (geprognosticeerde balans)

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de geprognosticeerde balanscijfers voor de jaren 2023 tot en met 2026. Ter vergelijking zijn de balanscijfers van de jaarrekening 2020 vermeld.

Bedragen

Totaaloverzicht	Rekening 2020	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
ACTIVA						
Materiële vaste activa	2.524.366	2.448.366	2.410.366	2.372.366	2.334.482	2.296.599
Financiële vaste activa		-	-	-	-	-
Vlottende activa	4.441.381	3.865.415	4.121.818	4.190.782	3.604.872	2.805.867
Totaal activa	6.965.747	6.313.780	6.532.184	6.563.148	5.939.354	5.102.465
PASSIVA						
Reserves	4.330.503	3.943.434	3.916.932	4.003.680	4.203.677	3.414.876
(Geraamd) resultaat		-	-	-	-	-
Voorzieningen	1.616.658	1.352.261	1.642.544	1.632.139	853.725	851.016
Langlopende schulden	363.524	363.024	317.646	272.268	226.890	181.512
Vlottende passiva	655.062	655.062	655.062	655.062	655.062	655.062
Totaal passiva	6.965.747	6.313.780	6.532.184	6.563.148	5.939.354	5.102.465

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

Materiële vaste activa

De afname in de materiële vaste activa betreft de jaarlijkse afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Niet van toepassing.

Vlottende activa

De vlottende activa is bepaald door het verschil te nemen tussen het “totaal passiva per jaar” minus het totaal van de materiële vaste activa.

Reserves

Staat van reserves	Saldo 1-1-2021	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 1-1-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2022
Algemene Reserve	451.077	-	-	106.300	344.777	-	-	344.777
BESTEMMINGSRESERVES								
Investeringsreserve	1.515.440	-	-	62.000	1.453.440	68.561	-	1.522.001
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460.306	-	-	-	460.306	-	-	460.306
Reserve vervangingsinvesteringen	50.020	-	100.414	-	150.434	-	-	150.434
Reserve Pendrechtse molen	201.694	-	27.700	15.000	214.394	27.700	15.000	227.094
Reserve besparingen	184.798	27.940	-	-	212.738	113.250	-	325.988
Afschrijvingsreserve	133.217	-	-	4.500	128.717	-	4.500	124.217
Egalisatiereserve groot onderhoud	1.306.011	-	-	261.202	1.044.809	-	261.202	783.607
Subtotaal bestemmingsreserves	3.851.487		128.114	342.702	3.664.839	209.511	280.702	3.593.648
Totaal	4.302.564		128.114	449.002	4.009.616	209.511	280.702	3.938.425

Meerjarenperspectief

Staat van reserves	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2023	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2026
Algemene Reserve	344.777	-	-	344.777	-	-	344.777	-	-	344.777	-	-	344.777
BESTEMMINGSRESERVES													
Investeringsreserve	1.549.941	-	-	1.549.941	-	-	1.549.941	-	-	1.549.941	-	797.000	752.941
Reserve herinrichting Zuidelijk Randpark	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306	-	-	460.306
Reserve vervangingsinvesteringen	150.434	-	-	150.434	-	-	150.434	-	-	150.434	-	-	150.434
Reserve Pendrechtse molen	227.094	27.700	15.000	239.794	27.700	15.000	252.494	27.700	15.000	265.194	27.700	15.001	277.893
Reserve besparingen	298.048	226.500	-	524.548	339.750	-	864.298	453.000	-	1.317.298	-	-	1.317.298
Afschrijvingsreserve	124.217	-	4.500	119.717	-	4.500	115.217	-	4.500	110.717	-	4.500	106.217
Egalisatiereserve groot onderhoud	783.607	-	261.202	522.405	-	261.202	261.203	-	261.203	-	-	-	-
Subtotaal bestemmingsreserves	3.593.648	254.200	280.702	3.567.146	367.450	280.702	3.653.894	480.700	280.703	3.853.891	27.700	816.501	3.065.090
Totaal	3.938.425	254.200	280.702	3.911.923	367.450	280.702	3.998.671	480.700	280.703	4.198.668	27.700	816.501	3.409.867

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

BESTEMMINGSRESERVES

a) Investeringsreserve

Het doel van de Investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen in de gebieden.

b) Bestemmingsreserve herinrichting Zuidelijk Randpark

De Reserve Herinrichting Zuidelijk Randpark is bestemd voor het gelijknamige recreatiegebied op de grens van de gemeenten Barendrecht en Rotterdam. Het park ligt pal ten noorden van de A15/Betuwespoorlijn en bestaat uit verschillende deelgebieden. Met deze reserve kunnen de kosten worden gedekt die nodig zijn om te investeren in het Zuidelijk Randpark.

c) Reserve vervangingsinvesteringen.

Deze reserve is ingevoerd in 2015 als dekking voor toekomstige vervangingsinvesteringen van bruggen, kunstwerken en gebouwen die hoger dan € 50.000 zijn te kunnen dekken. In de meerjarenraming zijn voor 2022 geen onttrekkingen gepland.

d) Reserve Pendrechtse Molen

Deze reserve heeft tot doel het dekken van onderhoudskosten aan de Pendrechtse Molen en is gevormd bij de jaarrekening 2015 ter vervanging van de voorziening Pendrechtse Molen. De voorziening voldeed niet aan de financieel-technische eisen die hier wettelijk aan gesteld worden.

e) Reserve besparingen

De reserve besparingen heeft als doel het financieren van investeringen die leiden tot een afname in de onderhoudskosten.

f) Reserve afschrijvingen

Het doel van deze reserve is het dekken van de afschrijvingslasten van projecten die geactiveerd zijn conform nieuwe BBV regelgeving.

g) Egalisatiereserve groot onderhoud

De reserve heeft ten doel om tot en met 2025 het tekort op de voorziening groot onderhoud te egaliseren door middel van een jaarlijkse extra dotatie van €261.202

Voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 1-1-2021	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2022	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2022
Voorziening Groot Onderhoud	1.616.658	816.602	1.034.502	1.398.758	882.202	928.699	1.352.261
Totaal	1.616.658	816.602	1.034.502	1.398.758	882.202	928.699	1.352.261

Meerjarig perspectief verloop voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 31-12-2022	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2023	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2026
Voorziening Groot Onderhoud	1.352.261	882.202	591.919	1.642.544	882.202	892.607	1.632.139	882.203	1.660.616	853.725	621.000	623.710	851.016
Totaal	1.352.261	882.202	591.919	1.642.544	882.202	892.607	1.632.139	882.203	1.660.616	853.725	621.000	623.710	851.016

Voorziening groot onderhoud

Groot Onderhoud is noodzakelijk ten einde de duurzame instandhouding van de gebieden te garanderen. Regulier onderhoud kent een jaarlijkse cyclus. Groot Onderhoud heeft een cyclus groter dan één jaar. Voor het verrichten van groot onderhoud is een voorziening Groot Onderhoud beschikbaar. Het doel van deze voorziening is de lasten van groot onderhoud gelijkmatig over de jaren te verdelen.

Langlopende schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De stand van de langlopende schulden is bepaald door per lening rekening te houden met het betreffende verloopsschema.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn in de meerjarenraming constant gehouden.

Meerjarenraming

Deelproduct/product		Lasten			
		2023	2024	2025	2026
	Personeel	728.900	728.900	728.900	728.900
	Optimaliseringsrichting fysiek beheer	(226.500)	(339.750)	(453.000)	(453.000)
	Overschot op rekening	183.811	185.811	187.811	258.538
	Materieel	2.249.712	2.136.462	2.023.213	1.830.737
Gebiedsbeheer		2.978.612	2.865.362	2.752.113	2.559.637
	Personeel	40.400	40.400	40.400	40.400
	Materieel	-	-	-	-
Maatschappelijke betrokkenheid		40.400	40.400	40.400	40.400
	Personeel	30.600	30.600	30.600	30.600
	Materieel	-	-	-	-
Plannen maken		30.600	30.600	30.600	30.600
		-	-	-	-
Overhead		-	-	-	-
	Personeel	47.500	47.500	47.500	47.500
	Materieel	80.054	80.054	80.054	80.054
Bestuurlijke diensten		127.554	127.554	127.554	127.554
	Personeel	126.300	126.300	126.300	126.300
	Materieel	37.700	37.700	37.700	37.700
Financiële diensten		164.000	164.000	164.000	164.000
	Personeel	16.000	16.000	16.000	16.000
	Materieel	3.500	3.500	3.500	3.500
Juridische diensten		19.500	19.500	19.500	19.500
		-	-	-	-
Totaal overhead		311.054	311.054	311.054	311.054
		-	-	-	-
		-	-	-	-
	Deelnemersbijdrage	-	-	-	-
	Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-	-	-	-
	Bijdrage gemeente Rotterdam	-	-	-	-
Algemene middelen		-	-	-	-
		-	-	-	-
Onvoorzien		50.000	50.000	50.000	50.000
		-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering		3.410.666	3.297.416	3.184.167	2.991.691
Totaal kredieten		-	-	-	-
Saldo van baten en lasten		3.410.666	3.297.416	3.184.167	2.991.691
Totaal mutatie reserves		254.200	367.450	480.700	27.700
Saldo		3.664.866	3.664.866	3.664.867	3.019.391

Baten				
	2023	2024	2025	2026
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	747.200	747.200	747.200	747.200
	747.200	747.200	747.200	747.200
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	1.455.691	1.455.691	1.455.691	1.455.691
	326.900	326.900	326.900	326.900
	854.373	854.373	854.373	854.373
	2.636.964	2.636.964	2.636.964	1.455.691
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	3.384.164	3.384.164	3.384.164	2.202.891
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	3.384.164	3.384.164	3.384.164	2.202.891
	-	-	-	-
	280.702	280.702	280.703	816.500
	3.664.866	3.664.866	3.664.867	3.019.391

Saldo				
	2023	2024	2025	2026
	728.900	728.900	728.900	728.900
	(226.500)	(339.750)	(453.000)	(453.000)
	183.811	185.811	187.811	258.538
	1.502.512	1.389.262	1.276.013	1.083.537
	2.231.412	2.118.162	2.004.913	1.812.437
	40.400	40.400	40.400	40.400
	40.400	40.400	40.400	40.400
	30.600	30.600	30.600	30.600
	-	-	-	-
	30.600	30.600	30.600	30.600
	-	-	-	-
	47.500	47.500	47.500	47.500
	80.054	80.054	80.054	80.054
	127.554	127.554	127.554	127.554
	126.300	126.300	126.300	126.300
	37.700	37.700	37.700	37.700
	164.000	164.000	164.000	164.000
	16.000	16.000	16.000	16.000
	3.500	3.500	3.500	3.500
	19.500	19.500	19.500	19.500
	-	-	-	-
	311.054	311.054	311.054	311.054
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	(1.455.691)	(1.455.691)	(1.455.691)	(1.455.691)
	(326.900)	(326.900)	(326.900)	-
	(854.373)	(854.373)	(854.373)	-
	(2.636.964)	(2.636.964)	(2.636.964)	(1.455.691)
	-	-	-	-
	50.000	50.000	50.000	50.000
	-	-	-	-
	26.502	(86.748)	(199.997)	788.800
	-	-	-	-
	26.502	(86.748)	(199.997)	788.800
	-	-	-	-
	(26.502)	86.748	199.997	(788.800)
	-	-	-	-
	-	-	-	-

Programmabegroting 2022 | Financiële begroting

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 “Uitgangspunten”.

Structureel evenwicht

Voor een toelichting op het begrip “structureel evenwicht” wordt verwezen naar de toelichting bij het overzicht van baten en lasten (zie het begin van dit hoofdstuk).

De berekening van het structurele begrotingssaldo voor de jaren 2023 tot en met 2026 blijkt uit het volgende overzicht.

Bedragen

Geraamde incidentele lasten en baten	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Incidentele lasten				
Totaal	-	-	-	-
Incidentele baten				
Onttrekking reserve onderhoud Pendrechtse Molen	15.000	15.000	15.000	15.000
Onttrekking egalisatiereserve groot onderhoud	261.202	261.202	261.202	
Onttrekking investeringsreserve				797.000
Totaal	276.202	276.202	276.202	812.000
Structureel saldo van de begroting	276.202	276.202	276.202	812.000

In het saldo van de begroting zijn de volgende structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves begrepen.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Structurele toevoegingen				
- Reserve Pendrechtse Molen	27.700	27.700	27.700	27.700
Totaal	27.700	27.700	27.700	27.700
Structurele onttrekkingen				
- Reserve Pendrechtse Molen	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal	15.000	15.000	15.000	15.000

4 Bijlagen

Bijlage “Bedragen per taakveld”

Verdeling taakvelden	2022		
	Lasten	Baten	Saldo
0.4 - Overhead	310.554	-	310.554
0.5 - Treasury	500	-	500
0.8 - Overige baten en lasten	-	-	-
0.10 - Mutaties in reserves	209.511	280.702	71.191-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.144.301	1.928.473	1.215.828
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	1.455.691	1.455.691-
Totaaltelling lasten en baten	3.664.866	3.664.866	-

Bijlage "Conversiestaat"

Deelproduct/product	Begroting 2022	Begroting 2022	Begroting 2022
	Beheerinformatie	47.700	
Uitvoeren Terreininspecties	56.800		56.800
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	17.100		17.100
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	305.200		305.200
Omgevingscommunicatie	110.200		110.200
Samenwerking omgevingsmanagement	(56.000)		(56.000)
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	58.400		58.400
Toezicht en Handhaving	176.700		176.700
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	12.800		12.800
Personeel	728.900	-	728.900
Regulier onderhoud	1.017.400		1.017.400
Dotatie voorziening groot onderhoud	621.000		621.000
Extra dotatie voorziening groot onderhoud	261.202		261.202
Optimaliseringsrichting fysiek beheer	(113.250)		(113.250)
Overschot op rekening	113.250		113.250
Afschrijvingen	37.999	-	37.999
Rente	14.000		14.000
Energie- en waterverbruik	14.200		14.200
Subsidies natuurbeheer	-	92.200	(92.200)
Belastingen	69.500		69.500
Verzekeringen	26.700		26.700
Advieskosten, taxatie en notaris	12.400		12.400
Huren en pachten	46.000	563.000	(517.000)
Vergunningen, Ontheffingen en Toestemmingen		12.000	(12.000)
Veerdiensten	168.000	80.000	88.000
Publiciteit & voorlichting	6.000		6.000
Materieel	2.294.401	747.200	1.547.201
Gebiedsbeheer	3.023.301	747.200	2.276.101
Vrijwilligers en actief burgerschap	39.670		39.670
Personeel	39.670	-	39.670
Maatschappelijke betrokkenheid	39.670	-	39.670
Plan- en projectvoorbereiding	20.000		20.000
Beheerkostenberekening & analyses	10.000		10.000
Personeel	30.000	-	30.000
Plannen maken	30.000	-	30.000
Overhead			
Accountmanagement	46.566		46.566
Bestuurssecretaris	-		-
Personeel	46.566	-	46.566
Bestuurssecretaris/Secretariaat	77.454		77.454
Bestuurskosten	2.600	-	2.600
Materieel	80.054	-	80.054
Bestuurlijke diensten	126.620	-	126.620
Financieel beleid	11.700		11.700
Planning en control	112.224		112.224
Personeel	123.924	-	123.924
Accountantskosten	22.200		22.200
Bank- en treasurykosten	500		500
Fiscaal advies	15.000		15.000
Materieel	37.700	-	37.700
Financiële diensten	161.624	-	161.624
Aansprakelijkheid	2.626		2.626
Juridische ondersteuning	10.656		10.656
Procederen	1.211		1.211
WOB-procedures	1.138		1.138
Personeel	15.631	-	15.631
Advieskosten	3.500		3.500
Materieel	3.500	-	3.500
Juridische diensten	19.131	-	19.131
Totaal overhead	307.375	-	307.375
Deelnemersbijdrage	-	1.455.691	(1.455.691)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland		326.900	(326.900)
Bijdrage gemeente Rotterdam		854.373	(854.373)
Algemene middelen	-	2.636.964	(2.636.964)
Onvoorzien	50.000	-	50.000
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.450.346	3.384.164	66.182
Totaal kredieten	-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.450.346	3.384.164	66.182
Totaal mutatie reserves	214.520	280.702	(66.182)
Saldo	3.664.866	3.664.866	-